

[Christmas Møller.]

holdt en god Tale, var en god Advokat, Præmisserne var i Orden, men i det øvrige Kollegium, som har dømt dér, har der i hvert Fald været et Flertal, som ikke har lyttet tilstrækkeligt til ham. Helt i Orden var Talen naturligvis ikke, det kunde den ikke være af den Grund, at Ministeren i sin Tale anvendte overmaade meget, som vi andre havde sagt, om Forskellen i Priser mellem 1913—1914 og nu. Landbrugsministeren drog en Sammenligning og sagde: Det er slet ikke rigtigt, at Landbruget tjener saaledes, som det hævdes, Smørprisen er lavere, andre Priser er ogsaa lavere — udmærket Argumentation. Men jeg synes, Landbrugsministeren skulde have taget Udgifterne med, jeg kan slet ikke forstaa, at en Mand af Landbrugsministerens høje Kvalitet ikke siger: Men hvordan er det med Arbejdslønningerne i Landbruget i 1913—14 og i Dag? Omkring 1914—15 fik løse Daglejere 2 Kr. 50 Øre, lige ved 3 Kr. i Høst og 1 Kr. 50 Øre eller 1 Kr. 66 Øre om Vinteren, Karle fik 341 Kr. i Pengeløn for 1 Aar, dette er de Tal, der nævnes i Professor Warmings Bog „Danmarks Erhvervs- og Samfundsliv“. Dette er de direkte Udgifter. Hvis jeg saa tager Lønningerne i Industri og Haandværk, altsaa den Prisstigning, der er en Følge af hele det ændrede Prisniveau, behøver jeg slet ikke at trætte det høje Ting, eller de Medlemmer af det høje Ting, der er saa venlige at være til Stede, med en detailleret Redegørelse, saa kan jeg blot henvise til, at i 1914 havde faglærte Arbejdere gennemsnitlig en Timefortjeneste paa 59 Øre, ufaglærte en Timeløn af 46 Øre, Kvinder i Gennemsnit 48 Øre, medens Gennemsnittet i 1935 vel var omkring 1 Kr. 70 Øre for faglærte i Hovedstaden, 1 Kr. 41 Øre i Provinsen og for hele Landet 1 Kr. 56 Øre. Kan man da ikke se, hvilken slet Behandling det er, Hovederhvervet har faaet? Og meget andet Materiale foreligger til denne Bedømmelse. Vi behøver bare at tage Pristallet, det skal man ikke rigtig vide Besked om, man har ændret det, men man burde i Virkeligheden give Besked om, hvorledes Pristalsudviklingen har været fra 1913—14, da man satte det til 100, og fortsat og ikke regne med det ændrede Pristal; først derigennem vilde man kunne faa et virkeligt Billede af Forholdene. Jeg agter i Udvalget at bede om Besked herom. Og hvad saa? Saa vil man se den voldsomme Forskel, der er mellem Byerhverv og Landbrug, saaledes som vi Gang paa Gang har sagt; man vil se, at Landbrugs-erhvervet fortsat er i en voldsom Krise,

det er vi for vort Vedkommende ikke i fjerneste Tvivl om; det ærede Medlem Hr. Fibiger har ved nogle Lejligheder, det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen ved andre, det ærede Medlem Hr. Grønning ved andre igen spurgt — nogle vil mene indtil Trivialitet —, hvad Regeringen vil. Regeringen vil altsaa have en Udsættelse paa 3 Fjerdingaar, det er det, den vil nu ved Rigsdagssamlingens Slutning, og saa vil den begynde Arbejdet — det er ogsaa paa Tide, da den nu har siddet i 8 Aar — med Hensyn til det afgørende Spørgsmaal.

Naar man skal tage Stilling ikke blot til disse Lovforslag, men til Spørgsmaalet om Landbrugskrisen i al Almindelighed, maa man dele Spørgsmaalet i to Problemer: Spørgsmaalet om Gæld og Spørgsmaalet om Produktionens Vilkaar.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Gæld hører jeg, som man vil vide, ikke til dem, der mener, at det er paa dette Omraade, en stor Indsats kan gøres. Jeg tror, at Vanskelighederne, naar man skal se paa Spørgsmaalet om, hvorledes man skal behandle Formuebesidderne, vil være ganske overordentlig store. Man vil aldeles ikke kunne løse dette Spørgsmaal paa den lette Maade, nogle vil, og se fuldkommen bort fra de Interesser, store og vide Dele af Befolkningen har i den Formuebesiddelse, som paa den anden Side er udtrykt i Landbrugets Gæld. Men jeg vil gerne have Lov til at sige, at for det Tilfælde, det er Regeringens Hensigt, hvad jeg af Landbrugsministerens Tale maatte forstaa, og næsten selv om det ikke er Regeringens Hensigt, vil jeg mene, det var overordentlig formaalstjenligt, om den højtærede Finansminister vilde lade Det statistiske Departement i Løbet af Sommeren fremskaffe det Oplysningsmateriale, som man i Virkeligheden skulde have, og som man til Dato har savnet, om Gældsudviklingen for Landbrugets Vedkommende. Jeg hører til dem, der mener, at det danske Samfund er saa gennemorganiseret, at vore Kommuners Ledere er saa dygtige, at det ikke kan volde nogen Vanskelighed at udsende til samtlige de 206 000—210 000 Landbrugsejendomme, der er her i Landet, et Spørgeskema, som gav Besvarelse i hvert Fald af følgende Spørgsmaal for hver enkelt Ejendom: Ejendommens Pris, Ejerskifter siden 1914, Ejendomsskyld og Grundskyldsværdi, den sidste Købesum, Ejerens faste og løse Gæld, Ejerens øvrige Formueværdier, hvorvidt Ejendommen er overtaget ved Arv, og hvor stor den Familiekapital er, der ved Arv af Ejendommen er anbragt i den. Jeg synes, at i det Øjeblik man vil